

Vergadering van 14 mei 2019

2019_GRMW_00571 OMV_2018134137 K - aanvraag omgevingsvergunning voor het realiseren van een fietsonderdoorgang ter hoogte van Jan van Hembysebolwerk en Contributiebrug, het vernieuwen van de Tweegatenbrug en de constructie van een nieuwe aanlegsteiger, het wijziging van de bestaande kaaimuur, het rooien van bomen, de heraanleg van park en bijhorende fiets- en wandelpaden - met openbaar onderzoek - Contributiebrug /, Coupure (links) , Jan van Hembysebolwerk , kruispunt Nieuwewandeling - Coupure (links) en Tweegatenbrug , 9000 Gent - Zaak van de wegen - Goedkeuring

Bevoegd: Filip Watteeuw

Juridisch kader

De volgende bepalingen zijn van toepassing inzake de bevoegdheid:

- Het gemeentedecreet van 15 juli 2005, artikel 43, §2, 10
- Het decreet betreffende de omgevingsvergunning van 25 april 2014, artikel 31

De beslissing wordt genomen op grond van:

- Het decreet betreffende de omgevingsvergunning van 25 april 2014, artikel 31
- Het Besluit van 27 november 2015 betreffende de omgevingsvergunning, artikel 47
- De Vlaamse codex ruimtelijke ordening (VCRO)
- Het decreet algemene bepalingen milieubeleid (DABM)

Motivering

Stijn Bernaerdts namens Stad Gent diende een omgevingsvergunningsaanvraag in voor gronden gelegen aan Contributiebrug, Coupure (links), Jan van Hembysebolwerk, kruispunt Nieuwewandeling - Coupure (links) en Tweegatenbrug, kadastraal gekend als afdeling 6 sectie F nrs. 204K2 en 204V2.

De aanvraag heeft betrekking op een Vlaams project, met name een aanvraag met betrekking tot de natte en droge infrastructuur met openbaar karakter van waterwegen en onbevaarbare waterlopen van de 1^e categorie en aanvraag met betrekking tot bruggen over en tunnels onder die waterwegen en waterlopen, met uitzondering van aanvragen die louter een lozing, overstort of watercaptatiepunt in die waterwegen en waterlopen voorzien, om die reden is de Vlaamse overheid de vergunningverlenende overheid.

Deze aanvraag werd op 17/01/2019 ingediend bij de Vlaamse overheid. Op 17/01/2019 werd aan het college van burgemeester en schepenen gevraagd een openbaar onderzoek te organiseren en de aanvraag voor te leggen aan de gemeenteraad. Aangezien de aanvraag uitgaat van de stad Gent zelf, brengt het college hierover echter geen advies uit (zie artikel 24 van het Omgevingsvergunningsdecreet).

Zowel Coupure (links), het Jan van Hembysebolwerk en de Contributiestraat zijn geselecteerd als BFF (Bovenlokaal Functioneel Fietsroutenetwerk). Zowel Coupure (links) als Coupure (rechts) zijn opgenomen in het LAF (Fietsen over Lange Afstand). De Coupure (links) maakt tevens deel uit van het recreatieve fietsknooppuntennetwerk.

Het kruispunt met de Nieuwewandeling vormt momenteel een onveilige en oncomfortabele oversteek, die bovendien zorgt voor een verstoorde doorstroming van alle verkeersstromen. Momenteel is een lichtenregeling voorzien die de veiligheid van de fietsers ten goede komt, maar die nog geen ideale doorstroming van het verkeer geeft. De onderdoorgang onder de Contributiebrug kan wel een oplossing bieden voor beide problemen.

De onderdoorgang onder de Contributiebrug dient een oplossing te bieden op lange termijn door de fiets- en auto/busstromen van elkaar te scheiden en daardoor een vlottere doorstroming te garanderen. Dit is van belang voor:

- Verbetering doorstroming fietsverkeer: het fietspad langsheen de Coupure en verder langs de Brugse Vaart is een belangrijke fietsroute in het BFF die het noorden van Gent verbindt met zowel de binnenstad als de studentenwijk. Daarnaast is deze route ook opgenomen in het Lange Afstand Fietsroutenetwerk en in het Mobiliteitsplan van de stad Gent als grootstedelijke hoofdfietsroute. De tellingen geven aan dat deze fietsas hoge intensiteiten kent.
- Verbetering doorstroming gemotoriseerd verkeer: gezien de huidige verzadiging van de Nieuwewandeling/N430 is het belangrijk dat de doorstroming zo maximaal mogelijk verbeterd wordt op deze as. Het plaatsen van verkeerslichten komt hier deels aan tegemoet, maar pas het volledig scheiden van het dwarsende fietsverkeer brengt de meest optimale oplossing mee.

Er zijn verschillende scenario's onderzocht om deze onderdoorgang te ontwerpen. In het weerhouden scenario komt de fietstunnel volledig naast de Contributiebrug te liggen met een hellingspercentage van maximaal 5%. Er is voldoende ruimte naast het bestaande fietspad om een nieuw dubbelrichtingsfietspad te voorzien met breedte van 4m. Het horizontale oppervlak van de onderdoorgang is over de volledige lengte voorzien in uitgewassen beton. De bestaande gelijkgrondse kruising blijft behouden voor de kruisbewegingen.

Meer in detail omvat de aanvraag volgende werken:

- De te realiseren onderdoorgang van de brug vraagt een doorsteek voor fietsers tussen de beschermde bomen. Er moet een bestaande boom gerooid worden (de 13^e boom), maar deze zal vervangen worden.
- De inrijhelling zijde Coupure wordt ingeplant in het bestaande talud. Aan deze kant van de onderdoorgang blijft de nieuwe constructie volledig binnen het beschikbare gabarit tussen bestaande kaaimuur en bovenkant talud/rand bestaand fietspad. Voor de uitvoering van de werken wordt ter hoogte van het begin van de fietsershelling een beschoeiing voorzien. Hiertoe worden in overleg met de Groendienst en Onroerend Erfgoed de eerste 4 bomen verwijderd en vervangen.
- Onder de Contributiebrug gaat het profiel van de onderdoorgang over in een tunnelconstructie. De tunnel heeft een hoogte van 2m50.
- De inplanting en de afmetingen van de tunnel zorgen bij het verlaten van de tunnel (inrijhelling kant Jan Van Hembysebolwerk) voor een conflict met de bestaande kaaimuur. De bestaande kaaimuur zal over een lengte van +/- 9m moeten afgebroken worden en vervangen door een nieuwe kaaimuur. Dit valt buiten de zone van de nissen, die integraal behouden blijven.
- Ter hoogte van het Jan Van Hembysebolwerk komt de fietsershelling aan land en sluit vervolgens direct aan op het fietspad naar de Tweegatenbrug. Het Jan Van Hembysebolwerk wordt heraangelegd als groenzone met plaats voor fietsers en voetgangers, een nieuwe Tweegatenbrug en een steiger. De nieuwe Tweegatenbrug zal de link leggen tussen de nieuwe fietsersonderdoorgang Contributiebrug en de bestaande fietsersonderdoorgang Bargiebrug. Naast de vernieuwing van de Tweegatenbrug wordt de aanleg van een nieuwe steiger aan de Leiearm gepland. Deze steiger heeft als doel om het aanleggen van onder meer kajaks mogelijk te maken. Op de oever wordt een opstelplaats voorzien om een aantal kajaks te kunnen stallen.

Tijdens de sloping van de Tweegatenbrug en de constructie van de nieuwe brug, zal een tijdelijke fiets- en voetgangersbrug geplaatst worden ten zuiden van de Tweegatenbrug. De tijdelijke brug zal aansluiten op de bestaande wegeen. Aan de zijde van het Jan Van Hembysebolwerk is dit het bestaande fiets- en voetpad in de parkzone, aan de overzijde is dit de Leiekaai. De tijdelijke brug zal opgebouwd worden met een demonteerbare staalstructuur, afgewerkt met een houten of een uit staalplaten opgebouwd wegdek.

De tijdelijke brug zorgt voor de continuïteit van deze belangrijke fietsroute.

Het openbaar onderzoek werd gehouden van 25 januari 2019 tot 23 februari 2019.

Resultaat : geen petitielijsten, 1 schriftelijk bezwaar, geen schriftelijke gebundelde bezwaren, geen mondelinge bezwaren en 3 digitale bezwaren

Het College van Burgemeester en Schepenen wordt bij haar eigen aanvragen niet om advies gevraagd en neemt dus in principe ook géén standpunt in over de ingediende bezwaren. In het

kader van de goedkeuring van de zaak van de wegen neemt de gemeenteraad wel kennis van de bezwaren die betrekking hebben op de zaak van de wegen en neemt daarover ook een standpunt in. Dit dossier betreft een wegenisdossier, en de bezwaren hebben enkel betrekking op de zaak van de wegen. Bijgevolg worden hieronder dus alle bezwaren samengevat en besproken.

De bezwaren die betrekking hebben op de zaak van de wegen kunnen als volgt worden samengevat:

(1) Parkeerplaatsen Jan Van Hembysebolwerk

In de nieuwe plannen worden geen parkeerplaatsen voorzien aan het Jan van Hembysebolwerk. Men vraag minstens 6 parkeerplaatsen te voorzien voor de bezoekers van de paramedische instellingen, voor artsen en zorgverleners, voor servicewagens en voor bezoekers van de residenten.

(2) Groene eilandjes

Het is niet duidelijk waarom deze moeten opgeofferd worden voor een beperkte inname van de waterweg. Uit de aanvraag blijkt dat de waterwegbeheerder de onderdoorgang enkel goedkeurt indien de groene eilandjes verdwijnen, maar de bezwaarschrijvers zijn van oordeel dat de eilandjes behouden kunnen blijven. Deze eilandjes hebben een ecologische meerwaarde en een hoge belevingswaarde voor de vele fietsers en wandelaars die er dagelijks passeren. Het behoud van de eilandjes past bovendien in het bestuursakkoord van de stad Gent ('Bij de Vlaamse Waterweg dringen we aan op de verdere vergroening van de overs van de waterlopen').

(3) Rooien van bomen

Een buurtbewoner heeft bezwaar tegen het rooien van boom 13. Volgens deze bezwaarschrijver is het mogelijk om een doorsteek te maken zonder dat daarvoor bomen of parkeerplaatsen moeten sneuvelen.

(4) Toegankelijkheid Tweegatenbrug

Uit het ontwerp blijkt niet hoe het gebruik (misbruik) van de brede fietsbrug (nieuwe Tweegatenbrug) door voertuigen verhinderd zal worden.

De bezwaren worden als volgt geëvalueerd:

(1) Parkeerplaatsen Jan Van Hembysebolwerk

Het Jan Van Hembysebolwerk valt binnen het BPA nr. 133 Groene Vallei, zone 6 – openbare overgangszone van park naar water. Conform de bijhorende stedenbouwkundige voorschriften is er voorzien in voetgangers- en fietsersverbindingen, evenals een minimale in- en uitrit voor de ondergrondse parking, en is verder het openbaar groen gemaximaliseerd. Het BPA schrijft tevens voor dat parkeerplaatsen ten behoeve van het woningbouwproject waarvoor nu parkeerplaatsen worden gevraagd, ondergronds dienen te worden voorzien. Er zijn geen redenen om van bovenstaande voorschriften af te wijken. Tijdens het voortraject werd de vraag om dergelijke parkeerplaatsen reeds gesteld. Om gedeeltelijk tegemoet te komen is beslist om ter hoogte van de Leiekaai een parkeerplaats voor mindervaliden in te richten.

(2) Groene eilandjes

Tijdens het voortraject zijn verschillende tracés voor de onderdoorgang onderzocht, al dan niet over water. Het voorliggende tracé was het duidelijke voorkeurstracé. Bij dit tracé stelde De Vlaamse Waterweg de voorwaarde dat ze enkel de inname boven water kon aanvaarden mits het verdwijnen van de bestaande groene eilanden op het water. Als stad vinden we dit heel jammer maar de meerwaarde van de onderdoorgang is te groot om de voorwaarde niet te aanvaarden. Tevens wordt op het Jan Van Hembysebolwerk het openbaar groen gemaximaliseerd, bijgevolg is er gekozen door te gaan met het tracé met de daaraan gekoppelde voorwaarde van de Vlaamse Waterweg.

Er is ook onderzocht of het verslepen van de eilandjes naar een andere waterweg binnen de stad mogelijk was (bv de Lieve), maar dit blijkt niet het geval gelet op de toestand van de eilandjes.

(3) Rooien van bomen

Om de aansluiting te kunnen maken tussen de onderdoorgang en de (toekomstige) fietsstraat Coupure dient er een doorsteek te worden gerealiseerd tussen de beschermde bomen langsheen de Coupure. Een dergelijke doorsteek zal steeds een negatieve invloed hebben op de naastliggende bomen en zijn wortelgestel bij behoud van de bomen. Daarom is er in overleg met de Groendienst en Onroerend Erfgoed gekozen om de doorsteek te realiseren ter hoogte van de dertiende boom. Dit exemplaar is merklijker dunner dan de omgevende bomen, en er is reeds schade te zien aan de naastliggende boordsteen en asfalt. Op termijn zou deze boom bijgevolg sowieso een ingreep vragen. Het ontwerp gaat dan ook uit van het verwijderen van de bestaande boom, voorzien van groeiplaatsverbetering en aanplanten van een nieuwe, grote boom (plantmaat 40/50). In de eerste jaren na aanplant zal dit inderdaad een kleinere boom zijn dan de huidige boom, maar op termijn zal deze kwaliteitsvoller kunnen uitgroeien tot een volwaardig exemplaar.

(4) Toegankelijkheid Tweegatenbrug

Zoals aangegeven op het plan *BA_JVHWPARK_P_N_2_Nieuw grondplan* zullen er paaltjes voorzien worden die de toegankelijkheid van de brug (kant Leiekaai) of de toeleidende fietspaden (kant Jan Van Hembysebolwerk) voor voertuigen belemmeren. Evenwel is de brug berekend voor de belasting van een dienstvoertuig voor onderhoud.

In uitvoering van art. 31 van Decreet betreffende de Omgevingsvergunning en van het Gemeentedecreet neemt de gemeenteraad een beslissing over de zaak van de wegen alvorens het vergunningverlenende bestuursorgaan een beslissing neemt over de vergunningsaanvraag.

De gemeenteraad is van oordeel dat het voorstel van wegaanleg kan goedgekeurd worden om volgende redenen:

De werken die voorwerp uitmaken van de 'zaak van de wegen' zijn uitgebreid beschreven en gemotiveerd in het aanvraagdossier. Volgende uitgangspunten en randvoorwaarden zijn in het ontwerp vertaald:

- De kant Nieuwewandeling/Coupure valt in het beschermd stadslandschap van de Coupure, inclusief de Contributiebrug.
- De bomen langs de Coupure (links) zijn beschermd als houtig erfgoed.
- De nissen in de kaaimuur aan de kant van Jan van Hembysebolwerk zijn te behouden en in de onderdoorgang in te werken indien nodig.
- De sociale veiligheid en verlichting zijn een aandachtspunt.
- De minimale obstakelvrije breedte voor het fietspad dient 4m te bedragen.
- Aan de kant van Jan van Hembysebolwerk bevindt zich een betonnen plaat net onder de waterlijn in de hoek Contributiebrug – Jan van Hembysebolwerk.
- De aanwezigheid van een leidingkoker en grote collectoren binnen het projectgebied kunnen bepaalde ontwerpen bemoeilijken.
- Er dient rekening gehouden te worden met een grote concentratie aan nutsleidingen.

Gezien de hoge intensiteiten van de overstekende fietsers, de complexiteit van het kruispunt en de wijzigingen in de circulatie met een verwachte toename in verkeersintensiteiten op de Nieuwewandeling als gevolg, wordt momenteel de fietsoversteek beveiligd door het voorzien van verkeerslichten in functie van het Circulatieplan. Hierdoor wordt het fietsverkeer, dat zich voornamelijk verplaatst langsheen de Coupure, in de tijd gescheiden van het autoverkeer, dat zich voornamelijk verplaatst langsheen de N430. Dat zal zeker de veiligheid ten goede komen,

maar heeft niet het maximaal gewenste effect op de doorstroming van de verschillende verkeersdeelnemers. De simulatie ter validatie van het bijkomende verkeerslicht toonde het belang van een ondergrondse doorsteek waarbij de verwerking van het gemotoriseerd verkeer sterk zou verbeteren. Deze ingreep vormt het voorwerp van deze aanvraag en biedt vele voordelen ten opzichte van een lichtengeregeld kruispunt:

- Comfort: goede aansluiting van de fietserstunnel met de bestaande fietspaden Jan van Hembysebolwerk en Coupure (links) en maximale breedte van de fietsershelling is 4m
- Aantrekkelijkheid: maximaal open karakter van de fietsershellingen, integratie van de nissen in de kaaimuren met de fietsershelling en connectie met het water van het kanaal Gent-Oostende
- Samenhang: eenheid met andere fietsersverbindingen langs het water (Bargiebrug, Rozemarijnbrug,...)
- Veiligheid: gezien het fietspad op het water gelegen is, is het zichtbaar vanaf de andere zijde, wat een positief effect heeft op de sociale veiligheid.
- Geen conflicten met bestaande leidingen.

Tegelijkertijd zijn er een beperkt aantal nadelen van de gekozen oplossing (inname van het talud, conflict met de bestaande betonplaat in het water, inname van de waterweg zijde Jan van Hembysebolwerk evenwel zonder impact op het 'nuttig water' en impact van de fietsershellingen op de wortelzone van de beschermde bomenrij). Deze nadelen zijn beperkt van omvang, zijn grotendeels oplosbaar en wegen – indien niet oplosbaar - niet op tegen de vele voordelen van de onderdoorgang. Zeker met betrekking tot de bestaande bomen worden verschillende maatregelen genomen om behoud ervan te garanderen. Bovendien gaat de realisatie van de fietsonderdoorgang gepaard met een heraanleg van het Jan van Hembysebolwerk en de aanleg van een steiger voor kajaks. De gehele projectzone wordt aldus aantrekkelijker gemaakt.

Samenvattend kan gesteld worden dat de fietsonderdoorgang een veilige, aantrekkelijke en kwalitatieve oplossing biedt op het huidige probleem van doorstroming voor de fietsers enerzijds, versus doorstroming van het autoverkeer op de Nieuwewandeling anderzijds. Er is een zekere ruimtelijke impact, maar deze is beperkt en ook te verantwoorden vanuit het algemeen belang van deze onderdoorgang. Bestaande waardevolle en beschermde elementen (bomen, nissen, ...) worden zoveel mogelijk behouden en geïntegreerd. De werken die noodzakelijk zijn voor de doorstroming van het verkeer gaan bovendien gepaard met werken die de kwaliteit van de omgeving verhogen (heraanleg Jan van Hembysebolwerk, realisatie van een aanlegsteiger).

Niet-digitale bijlage(n):

Volgende bijlagen maken deel uit van het gemeenteraadsdossier en zijn, van zodra de agenda voor de gemeenteraad wordt verstuurd, ter inzage bij de Dienst Bestuursondersteuning:

- wegenisplannen
- stukken van de vergunningsaanvraag

Deze stukken maken deel uit van een digitale vergunningsaanvraag en zijn tijdens de vergadering digitaal raadpleegbaar in de gemeenteraadszaal.

Beslist het volgende:

Artikel 1:

keurt de zaak van de wegen, zoals ontworpen op de omgevingsvergunningsaanvraag, gelegen Contributiebrug, Coupure (links), Jan van Hembysebolwerk, kruispunt Nieuwewandeling - Coupure (links) en Tweegatenbrug en kadastraal gekend als afdeling 6 sectie F nrs. 204K2 en 204V2, goed.